

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne 1/ Z. S., bývajúcej v L. 2/ JUDr. I. S., bývajúceho v L., právne zastúpeného JUDr. P. J., advokátom so sídlom v L., 3/ Ing. T.S., bývajúceho v L., 4/ MVDr. J.S., bývajúceho v L., proti žalovanému J.G., bývajúcemu v P., o určenie hranice, vedenej na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 7 C 79/1990, o dovolaní žalobcu 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. mája 2011 sp. zn. 7 Co 272/2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 25. mája 2011 sp. zn. 7 Co 272/2010 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Právny predchodca žalobcov 1/ až 4/ sa návrhom podaným dňa 21. mája 1990 domáhal (pôvodne aj) a čsl. štátu MNV P. (ako žalovanému I/) a voči žalovanému II/, aby súd rozsudkom určil hranicu pozemku žalobcu vedeného v evidencii nehnuteľností kat. úz. Obce P. zapísaného na LV č. X. pod EN parc. č. X. a pozemku vo vlastníctve žalovaného s právom osobného užívania pre prevodcu čsl. štát MNV P., zapísaného v evidencii nehnuteľnosti kat. úz. P. na LV č.X. pod EN par. č. X. tvorí priamka prechádzajúca bodmi ABCD, vyhotoviť sa majúceho znaleckého posudku. Čsl. štát MNV P. je povinný zdržať sa zásahov do výkonu vlastníckeho práva žalobcu k ploche parcele. EN č. X. zapísanej v evidencii nehnuteľnosti kat. úz. P. na LV č. X., označenej bodmi EFG vyhotoviť sa majúceho znaleckého posudku.

Vydania takéhoto rozhodnutia sa domáhal na tom skutkovom základe, že je vlastníkom EN par. č. X. zapísanej na LV č. X.. Táto parcela mala pred vyvlastňovacím konaním výmeru X. m², avšak na základe rozhodnutia ÚP 247/83 z 8.8.1983 mu bolo vyvlastnených 379 m² a na základe rozhodnutia ÚP 2830/336/85 zo 7.5.1986 mu bolo vyvlastnených 291 m², t.j. spolu 670 m². V súčasnosti je jeho parcela vo výmere len X. m². Na základe rozhodnutia o vyvlastnení zo 7.5.1986 bola zároveň pôvodná EN parcela č. X. vo výmere X. m² začlenená do dielu 69 novej EN parcely č. X. podľa geometrického plánu (geodézie L. č. X), ktorý tvoril súčasť vyvlastňovacieho rozhodnutia a stala sa vlastníctvom čl. štátu MNV P.. Hranica medzi pozemkami EN parcely č. X. a EN parcely č. X..X.X..X. podľa geometrického plánu existuje aj v prírode. Novovytvorená parcela EN čX. bola daná do osobného užívania žalovaného, neskôr sa stala jeho vlastníctvom. V prírode sa nezachovali hraničné body, preto žalovaný požiadal o nové vytýčenie hranice; bolo uskutočnené 10.4.1990 Ing. I. cestou geodézie L.M.. Nové vytýčenie hranice mu však znemožňuje akýkoľvek prístup na jeho parcelu č. X., zároveň zväčšuje plochu vyvlastnenej parcely na základe rozhodnutia zo 7.5.1986. Uvedené ho obmedzuje vo výkone jeho vlastníckych práv; poukázal aj na zlé osadenie stavby (rodinného domu) žalovaného o 1,5 m smerom do jeho pozemku. Sporná plocha (od miestnej komunikácie pozdĺž pozemku) kde nevidno hraničné body teda vznikla po geometrickom meraní z 10.4.1990, znalec nevychádzal z pôvodného geometrického plánu č. ., na ktorom žalobca trval.

Medzitýmnym rozsudkom zo dňa 3. novembra 1995 č. k. 7 C 79/1990- 151 súd prvého stupňa vyslovil, že základ nároku žalobcu o určenie hranice medzi par. č. X. KN a X. KN kat. úz. P. a o zdržanie sa zásahu do vlastníckych práv žalobcu k par. č. X. KN je opodstatnený voči žalovanému v rozsahu znaleckého posudku č. 9/1991 zo dňa 15.9.1991 Ing. P. S., podľa ktorého súčasná hranica označená v situácii M 1:200 znaleckého nákresu označená písmenami A a B upraví do polohy označenej bodmi A1, B1.

Po nariadení znaleckého dokazovania znalcom Ing. P. S. súd totiž zistil, že žalobcovi bolo v skutočnosti zabratých X. m² naviac, ako bolo vyvlastnené a to nepresným výpočtom výmer v geometrickom pláne, ktorý bol podkladom rozhodnutí o vyvlastnení a geometrické plány, ktoré boli ich súčasťou. Súd mal za to, že síce je potrebné rešpektovať právoplatné rozhodnutie príslušného správneho orgánu o vyvlastnení, ale so zreteľom na to, že bolo žalobcovi zabratých o X. m² viac, t. j. nad rámec stavebného konania, došlo k zásahu do jeho vlastníckeho práva. Štát teda disponoval s väčším rozsahom práv, než ktoré nadobudol pri daní parcely X.X. do užívania žalovanému spolu s uvedenými X. m². Tento rozsudok bol potvrdený odvolacím súdom ako vecne správny (poukázal na to, že predmetom je vyriešenie otázky vlastníctva k určitej ploche, ktorej vlastníctvo je sporné medzi vlastníkmi susedných pozemkov a túto otázku má súd riešiť, či sa účastník domáha jej vydania, zákazu užívania, určenia hranice podľa § 80 písm. c/ O. s. p. podľa R 6/71) a nadobudol právoplatnosť.

Vo veci samej rozhodol Okresný súd v Liptovskom Mikuláši rozsudkom zo 4. júna 1997, č.k. 7C 79/90-231, ktorým určil, že hranicu medzi pozemkom parc. čX.. KN - zastavaná plocha o výmere X. m², vedená na liste vlastníctva („ , d'alej LV“) X. a pozemkom parc. č. X. KN, vedenou na LV X., katastrálne úz. P. tvorí spojnica bodov označených GP č. 10270-12/96, Ing. L. B. zo dňa 20.2.1997, overenom 6.3.1997 ako body A1, B1 a takto v prírode vytýčených.. Ďalej rozhodol, že žalovaný 2/- J. G. je povinný zdržať sa zásahu do výkonu vlastníckeho práva žalobcu k pozemku – k parc. č. X. KN - záhrady vo výmere X. m² a zastavanej plochy vo výmere X. m², ktorá je vedená na LV X.. Z titulu náhrady trov konania zaviazal žalovaného 2/ na povinnosť zaplatiť žalobcovi 1633 Sk v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh voči žalovanému 1/ - Obci P. zamietol; žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal. Pri rozhodnutí vychádzal z medzitimného rozsudku a znaleckého posudku, ktorý tvorí podklad pre zápis do KN.

Na odvolanie žalovaného 1/ a žalovaného 2/ dňa rozhodol Krajský súd v Žiline uznesením z 29. októbra 1997 sp. zn. 7Co 1263/97 tak, že rozhodnutie súdu prvého

stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že súd rozhodol o inom, než čoho sa žalobca domáhal, porušil tak ustanovenie § 153 O. s. p., nakoľko z obsahu jeho návrhu vyplýva, že žalobca trval na určení hranice tak, ako bola zakreslená v GP č. X. zo 7.4.1982, ktorý tvoril podklad pre vyvlastňovacie konanie. Rozhodnutím vydaným vo vyvlastňovacom konaní je súd viazaný a pokiaľ došlo k nesprávnemu výpočtu v rámci vyvlastňovacieho konania, prichádza do úvahy len zodpovednostný vzťah z titulu nesprávneho rozhodnutia, nie však v tomto konaní. Preto bolo povinnosťou súdu prvého stupňa zisťovať, aké sú existujúce hranice medzi spornými parcelami, či terajšia (skutočná) hranica je iná ako vo vyvlastňovacom rozhodnutí a len v prípade preukázania, že je iná a preukáže sa zásah do vlastníckeho práva žalobcu zo strany žalovaných, môže mať žalobca v konaní úspech..

Okresný súd Liptovský Mikuláš ďalším rozsudkom z 26.októbra 1999, č. k. 7C 79/90 - 325 rozhodol rovnako ako v predchádzajúcom rozhodnutí. V dôvodoch poukázal na priebeh doterajšieho konania, medzitémny rozsudok o základe nároku, ktorý bol právoplatný. Uviedol, že mu neprísluší posudzovať ani opodstatnenosť vyvlastňovacieho konania, ani opodstatnenosť medzitémneho rozsudku, ktorý bol vydaný už na základe vykonaného dokazovania (vychádzal z § 159 ods. 2 O. s. p., že sa cíti byť právoplatnými rozhodnutiami viazaný).

Na odvolanie žalovaných 1/ a 2/ Krajský súd v Žiline rozsudkom z 24. októbra 2000 sp. zn. 7 Co 87/00 rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým určil hranicu a vo výroku, ktorým zaviazal žalovaného 2/ na povinnosť zdržať sa zásahov do výkonu vlastníckeho práva žalobcu, ako aj vo výroku, ktorým zaviazal žalovaného 2/ na povinnosť zaplatiť žalobcovi 1633 Sk titulom náhrady trov konania **zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie**. Ďalej Vo výroku, ktorým návrh voči žalovanému 1/ zamietol a vo výroku, ktorým mu (žalovanému 1/) nepriznal náhradu trov konania rozsudok súdu prvého stupňa **potvrdil**. Konštatoval, že evidenčný zásah do evidenčnej hranice resp. hranice vo vyvlastňovacom konaní nebol zatiaľ zistený, nakoľko medzitémnym rozsudkom nebolo rozhodnuté o celom základe prejednávanej veci, neujasnili si ním súd predmet konania, neodstránil vady návrhu a najmä nerozhodol o celej hranici

medzi pozemkami X. a X. (tieto nejdú len v bodoch A, B ako je uvedené v medzitýmnom rozsudku, ale aj v bodoch A, C prípadne D, kde správnosť hranice nebola zisťovaná), preto ním súd nemôže byť viazaný a je povinný doplniť dokazovanie. Je potrebné znalecky aktualizovať súčasný stav hranice a zistiť, či je iná ako evidenčná hranica (vo vyvlastňovacom konaní) a len tak súd môže dospieť k záveru, či bol uskutočnený zásah do vlastníckeho práva žalobcu.

Rozsudkom z 12.5.2010, č. k. 7C 79/1990-635 Okresný súd v Liptovskom Mikuláši určil, že hranicu nehnuteľností – pozemkov KN – C parcely č. X. a nádvoria vo výmere X. m² - záhrady a KN – C parcely č. X. vo výmere X. m² – zastavané plocha a nádvoria, zapísaných na LV č. č. X. katastrálneho územia Ž., Správy katastra L. pre obec a katastrálne územie P. okres L. a nehnuteľnosti – pozemku KN – C parcely č. X. vo výmere X. m² – zastavaná plocha a nádvoria, zapísanou na LV č. X. Katastrálneho úradu v Ž., Správy katastra L. pre obec a katastrálne územie P., okres L. tvorí spojnica bodov č. 5 a č. 3 označená v geometrickom pláne číslo 40003337 – 4/2010 z 29. 1. 2010 geodeta a kartografa Ing. J. B.J., autorizačne overeného 29. 1. 2010 Ing. J.B. a úradne overeného Správou katastra L. 1. 2. 2010, ktorý je neoddeliteľnou prílohou (tohto) rozhodnutia a ktorá je v prírode takto vyznačená. Rozhodnúť o náhrade trov konania si vyhradil na samostatné uznesenie.

Súd prvého stupňa v rozhodnutí konštatoval, že v priebehu konania došlo k právnemu nástupníctvu na žalobcov 1/ až 4/ a zmene petitu návrhu, tak ako je uvedený vo výroku. Vo svojom rozhodnutí vychádzal z právoplatného rozhodnutia - z medzitýmneho rozsudku, ktorým sa cítil byť viazaný (čo do základu nároku), a ktorý bol potvrdený odvolacím súdom § 226 O. s. p.). Dokazovanie doplnil zadovážením znaleckého posudku Ústavu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave č. 4/2005, ktorý aktualizoval súčasný stav hranice. Súd prvého stupňa preto mal preukázané, že evidovaná hranica v KN je totožná so skutočnou hranicou uvedenou v prírode a je iná ako mala byť určená vo vyvlastňovacom konaní v prípade správnosti GP, ktorý je jeho súčasťou. Zároveň zistil, že vo vyvlastňovacom konaní došlo k zásahu do vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcov, keď mu v dôsledku rozporu medzi jeho

výrokovou časťou a jeho grafickou prílohou tvoriacou podklad pre reálne vymedzenie hranice, bolo zabraných X. m² viac, ako malo byť. Konštatoval ďalej, že dobromyseľnosť žalovaného nezakladá jeho vlastnícke právo a tiež aktívnu legitimáciu žalobcov 1/ až 4/ v spore v dôsledku univerzálnej sukcesie. O náhrade trov konania nerozhodol podľa § 151 ods. 3 O. s. p.

Uznesením z 12. mája 2010, č. k. 7C 79/1990-645 Okresný súd Liptovský Mikuláš. nárok žalobcov na uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa zásahov do výkonu ich vlastníckych práv vylúčil na samostatné konanie.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline rozsudkom z 25. mája 2011 sp. zn. 7 Co 272/2010 rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci ako aj z nesprávnej aplikácii ustanovenia § 126 ods. 1 Obč. zák. Uviedol, že medzitýmnym rozsudkom nebolo rozhodnuté o základe žaloby, lebo ním neboli zodpovedané všetky sporné otázky vyplývajúce z uplatneného nároku. Okrem výšky nároku; bolo potrebné rozhodnúť vo vzťahu k celej vyvlastnenej ploche, k čomu v predmetnej veci nedošlo a preto medzitýmnym rozsudkom nemohol byť základ žaloby právoplatne ustálený. Prejudiciálnou otázkou v predmetnej veci je vyriešenie vlastníctva k určitej spornej ploche. Podstatným je určenie obsahu, rozsahu a správnosti vyvlastňovacieho konania. Ide o rozhodnutie bývalého MNV v L. č.- k. ÚP 247/83 z 8. 8. 1983 a č. k. ÚP 1830/336/85 zo 7. 5. 1986 v súvislosti s geometrickým plánom č. 243/252/0165 – 81. Týmito rozhodnutiami je súd viazaný (§ 135 ods. 2 O. s. p.). nielen čo do prechodu vlastníctva, ale aj čo do vytvorenia pozemkov, teda aj medzi hranicami medzi pôvodnými a novovzniknutými parcelami (parc. č. X. a parc. čX.). Vyvlastňovacím konaním bol právnenému predchodcovi žalobcov vyvlastnený pozemok na parc. č. X. KN, ktorá sa stala vlastníctvom štátu a stala sa súčasťou parc. č. X.. Tá bola daná najskôr do osobného užívania žalovaného, neskôr sa stala jeho vlastníctvom. Z viacerých znaleckých posudkov je nepochybné, že výmera podľa grafického odčlenenia parcely X. KN mala mať X. m², v skutočnosti mala o X. m² viac. Tento rozpor však mal byť namietaný vo

vyvlastňovacom konaní, lebo na samotnej nepresnosti výmery nemôže byť vyriešená otázka predmetu vyvlastnenia. Výmera teda nemôže byť rozhodujúca pre určenie predmetu vyvlastnenia, rozhodujúce je rozhodnutie ONV L. č. UP 2830/336/85 zo 7.5.1984, podľa ktorého bolo vyvlastnených X. m² tak, ako je uvedené v GP a výkaze výmer Strediskom geodézie v L. č. 244-252-0165-81 zo 7.4.1982. Potom pre určenie oddelenej plochy (základu nároku) je podstatné geometrické a polohové určenie nehnuteľnosti v GP, nie samotná výmera. Z vykonaného dokazovania je zjavné, že evidenčná hranica v KN je totožná s geometrickým a polohovým vymedzením hranice v GP č. 244-252-0165-81 z 7.4.1982, ktorý bol podkladom pre vyvlastnenie. Žalovaný teda užíva hranicu, ktorá mu skutočne patrí a neexistuje tvrdený zásah do vlastníckych práv žalovaných. Právny predchodca žalobcov stratil vlastnícke právo k ploche, ktorú žiada vydať na základe vyvlastňovacieho rozhodnutia, preto neboli žalobcovia v spore aktívne legitimovaní. Žaloba o určenie hranice je preto nedôvodná, lebo právny predchodca žalobcov vlastnícke právo stratil; zásah do jeho vlastníctva spočíval v nedostatočnej finančnej kompenzácii v dôsledku vyvlastnenia pre nesprávnu výmeru, čo je však predmetom opravných prostriedkov vyvlastňovacieho konania resp. iného zodpovednostného nároku.

Voči tomuto rozhodnutiu krajského súdu podali žalobca 2/ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z ustanovenia § 238 ods. 1 O. s. p. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Žiline **zmenil** tak, že rozsudok Okresného súdu v Liptovskom Mikuláši **potvrdí** a žalovanému uloží povinnosť nahradiť žalobcom 1/ až 4/ trovy dovolacieho konania. Dôvodil tým, že postupom odvolacieho súdu bola žalobcom odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), keď doteraz súdy nedostatok aktívnej legitimácie na strane žalovaných nezistili, J. S. sa nápravy nemohol domáhať vo vyvlastňovacom konaní, nakoľko tento orgán nevzal jeho námietku do úvahy a ani sa s ňou nevysporiadal. Nápravy sa preto musel domáhať pred súdom. Uviedol že v konaní došlo k vade konania, ktorá mala za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Súd totiž nezohľadnil právoplatnosť a záväznosť medzitýmneho rozhodnutia, chybou bolo aj nariadenie pojednávania z 25.5.2011, kedy dokazovanie už nebolo potrebné opakovať.

Napokon namietali nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); keď súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že reálnym vyčlením hranice vyvlastňovaných pozemkov mu bolo v skutočnosti zabratých o X. m² viac, ako bolo vykúpené (vyvlastnené), pričom nepresný výpočet zahrnutý do GP sa stal súčasťou rozhodnutia a bol legalizovaný zápisom do KN.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je v dovolacom konaní riadne zastúpený (§ 241 ods. 1 O. s. p.), a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je dovolanie prípustné (§ 238 ods. 1 O. s. p.), preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) a dospel k záveru, že rozsudok odvolacieho súdu treba zrušiť.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O. s. p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť skúmať, či napadnutý rozsudok nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., dovolací súd sa zaoberal najprv otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z týchto väd, pričom o vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Uvedené procesné vady v dovolacom konaní nevyšli najavo.

Dovolaťovu námietku, že odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa (tak, že žalobu zamietol) z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcov bez toho, aby zohľadnil výsledky doterajšieho konania, najmä znaleckého dokazovania (odôvodňujúceho záver o porušení vlastníckeho práva žalobcov) nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ale je tzv. inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a na ktorú je dovolací súd tiež povinný prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná. V tejto súvislosti treba uviesť, že inou vadou konania je procesná vada, ktorá (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p.) nezakladá zmätočnosť rozhodnutia; jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Z tohto hľadiska dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu takouto (inou) vadou postihnuté je.

Predmetom konania je určenie hranice medzi pozemkami, čo v podstate vždy znamená vyriešenie vlastníckeho práva k určitej časti pozemku. Podľa záveru súdu prvého stupňa vyslovenom v ostatnom rozsudku (a tiež aj podľa tvrdenia navrhovateľa) **existujúca hranica medzi spornými pozemkami je iná než tá, ktorá bola určená vo vyvlastňovacom konaní a zo strany žalovaných došlo k neoprávnenému zásahu do vlastníckeho práva žalobcov, resp. ich právneho predchodcu.** Odvolací súd (na rozdiel od súdu prvého stupňa) súd viazaný rozhodnutiami vydanými vo vyvlastňovacom konaní (rozhodnutie bývalého MNV v L. č.- k. ÚP 247/83 z 8. 8. 1983 a č. k. ÚP 1830/336/85 z 7. 5. 1986 v súvislosti s geometrickým plánom č. 243/252/0165 – 81) a to nielen čo do prechodu vlastníctva, ale aj čo do vytvorenia pozemkov, teda aj medzi hranicami medzi pôvodnými a novovzniknutými parcelami (parc. č. 125 a parc. čX.) vychádzal z toho, že **evidenčná hranica medzi pozemkami je totožná s geometrickým a polohovým vymedzením hranice v GP č. 244 – 252 0165 – 81 zo 7. 4. 1982, ktorý bol podkladom pre vyvlastnenie. Keďže žalovaný užíva pozemok len v rozsahu, ktorým mu patrí, neexistuje tu zásah do vlastníckeho práva žalobcov; ich právny predchodca vlastnícke právo stratil**

Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 7 (§ 213 ods. 1 O. s. p.). Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 3 O. s. p.)

Citované ustanovenie umožňuje odvolaciemu súdu, aby na základe opakovaného dokazovania dospel k vlastnému zisteniu skutkového stavu, ktoré môže byť odlišné od skutkového zistenia, ktoré urobil súd prvého stupňa. Ak sa však odvolací súd chce odchýliť od skutkových zistení súdu prvého stupňa, musí dokazovanie sám opakovať a zadovážiť si tak rovnocenný podklad pre odlišné hodnotenie v zmysle § 132 O. s. p.; je neprípustné, aby odvolací súd ku svojim odlišným skutkovým zisteniam, vedúcim k odlišnému právnemu záveru, dospel bez vykonania riadneho dokazovania.

Z tohto hľadiska treba zdôrazniť, že obligátnou požiadavkou spravodlivého procesu a samozrejým dôsledkom zásady priamosti a ústnosti, v ktorej spočíva základ správneho hodnotenia dôkazov, je aby odvolací súd, ak má pochybnosti o správnosti skutkových zistení súdu prvého stupňa, vyvodil svoje iné závery spravidla z rovnocenných podkladov, t.j. v zásade z tých istých dôkazov alebo dôkazov rovnakej kvality a váhy, ako to urobil súd prvého stupňa. Zásada priamosti a ústnosti má pre odvolacie konanie rovnaký význam a následky, ako pre súd prvého stupňa. Je tomu tak predovšetkým preto, že pri hodnotení dôkazov spolupôsobia popri vecnom obsahu výpovedí aj ďalšie skutočnosti, ktoré - hoci nie sú bez vplyvu na posúdenie vierohodnosti výpovedí - nemôžu byť vždy vyjadrené (zachytené) v zápisnici o pojednávaní. V odvolacom konaní je ale dôležitá aj iná stránka priamosti. Táto zásada totiž je dôležitá nielen pre zisťovanie skutkového základu rozhodnutia, ale aj pre odchýlenie sa od skutkových zistení súdu prvého stupňa. Pri opakovaní a doplnení dokazovania je teda zásada priamosti oproti súdu prvého stupňa ešte sprísnená.

Postup odvolacieho súdu pri prejednaní odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa nezodpovedal uvedeným požiadavkám riadneho procesu. Dokazovanie vo veci nedoplnil, keď len oboznámil (v podstate známe) rozhodnutie ONV číslo ÚP 2830/336/85 zo 7. 5. 1986. Hoci zo všetkých znaleckých posudkov vypracovaných v predmetnej veci vyplýva, že žalobcovia (a ich právny predchodca tiež) užívajú svoju parcelu, ktorá im zostala po dvoch vyvlastňovacích konaniach v menšom rozsahu o X.

m 2 konštatoval, že žaloba o určenie hranice nie je dôvodná pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobcov (resp. ich právneho predchodcu).

Pokiaľ odvolací súd chcel zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa, mal dokazovanie doplniť prinajmenšom doplnením ostatného znaleckého posudku, v ktorom by znalec farebne vyznačil časť vyvlastnenú prvýkrát, časť vyvlastnenú druhýkrát, skutočný stav, vizuálnym porovnaním zistil spornú plochu a napokon vyznačil hranicu medzi pozemkami, pričom by zohľadnil aj vytýčenie hranice uskutočnené 10.4.1990 Ing. Ilavským cestou geodézie L..; to všetko bez toho, aby sa dotkol rozhodnutí vydaných vo vyvlastňovacom konaní.

Len na základe oboznámenia vyvlastňovacieho rozhodnutia, (ktoré napokon už bolo súčasťou spisu – č. l. 384 až 389) odvolací súd nemohol získať seriózny a rovnocenný podklad pre iné hodnotenie skutkového stavu, než ku ktorému dospel súd prvého stupňa, ktorý sa stotožnil so závermi vyjadrenými v znaleckých posudkoch.

Z uvedených dôvodov sú závery odvolacieho súdu v prejednávanej veci zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu tak neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie posudzovať ich správnosť

*Je preto potrebné, aby súd v ďalšom konaní odstránil vyššie uvedené pochybenie a uvedomil si, že v spore o určenie hranice ide o vzájomné vymedzenie predmetu dvoch vlastníckych práv a slová "určenie hranice" treba považovať za vyjadrovací spôsob, ktorým tak účastníci, ako aj súd, majú na mysli určenie, ktorá časť zo spornej plochy v prírode, ktorému z vlastníkov susedných pozemkov patrí. Svojou povahou takýto spor je sporom vlastníckym v zmysle ustanovenia § 126 ods. 1 Obč. zák., podľa ktorého vlastník má právo na ochranu proti tomu, kto do jeho vlastníckeho práva neoprávnene zasahuje; najmä sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržuje. I keď vlastník sa môže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva predovšetkým návrhom na vydanie veci, návrhom na zdržanie sa zásahov do vlastníckeho práva, avšak z okruhu určujúcich návrhov na ochranu vlastníckeho práva nemožno vylúčiť ani **návrh na určenie hranice medzi spornými pozemkami**. ak má na požadovanom určení naliehavý právny záujem.*

Na druhej strane, nemožno odvolaciemu súdu vyčítať (ako nesprávnosť), že v rámci rozhodovania nevzal do úvahy medzitímny rozsudok. Totiž, k vydaniu takéhoto rozsudku možno pristúpiť iba vtedy, ak to dovoľuje povaha súdneho konania (napríklad pri nárokoch z peňažných plnení, ktorých základom je existencia určitej zodpovednosti alebo určitého vzťahu). **So zreteľom predmet konania - určenie hranice medzi pozemkami treba vyvodit', že povaha tohto sporu neumožňuje vydanie medzitýmneho rozsudku. Medzitýmny rozsudok v spore o určenie hranice nemá žiadne opodstatnenie** Totiž už samotné zistenie existencie spornej plochy medzi pozemkami už umožňuje aj určenie hranice medzi nimi bez konštatovania, že základ nároku je daný.

Keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 ods. 2 O. s. p. bez vykonania riadneho dokazovania, pričom vychádzal z iného skutkového stavu než súd prvého stupňa a jeho skutkové závery boli urobené v rozpore s ustanoveniami §§ 120, 132, 211 a § 213 O. s. p., je jeho konanie postihnuté vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Z týchto dôvodov dovolací súd dovolaním napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. (§ 243b ods. 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Daniela Š v e c o v á, v. r.

predsedníčka senátu

Za správnost' :

Hrčková Marta